

FACULTAT DE CIÈNCIES POLÍTiques I DE SOCIOLOGIA

LLICENCIATURA: **SOCIOLOGIA**

ASSIGNATURA: **21095 POLÍTICA I SISTEMES EDUCATIUS (6 crèdits)**

DURADA: **Segon semestre**

CURS: **Segon cicle (optativa)**

CURS ACADÈMIC: **2005/2006**

Professor: Jordi Planas
(jordi.planas@uab.es)

Objectius: l'objectiu d'aquest programa és facilitar als estudiants el marc d'anàlisi per a l'estudi sociològic de les polítiques educatives i la seva aplicació a l'estudi de les polítiques d'educació i formació desenvolupades a Catalunya, a Espanya y en el àmbit internacional. També es objectiu d'aquest programa la introducció dels estudiants a les practiques professionals dels sociòlegs en l'interior dels sistemes educatius i en relació amb les polítiques educatives.

Seminari de professionalització: de manera paral·lela i integrat en el curs es desenvoluparà un seminari vinculat a l'Àrea de Professionalització, on, professionals de la sociologia que realitzen la seva activitat en la direcció, gestió i programació de polítiques i sistemes educatius, presentaran la seva activitat professional, les seves potencialitats i limitacions.

TEMARI

1. L'ESTAT I EL SISTEMA EDUCATIU

- 1.1 La formació dels sistemes educatius: estat modern i institució escolar.
- 1.2 Reforma, contrareforma y sistema educatiu.
- 1.3 Les teories de l'estat i el sistema educatiu.
- 1.4 Principis lliberals i sistema educatiu.
- 1.5 La política educativa com a política social i com a política econòmica

2. L'ANALISI SOCIOLOGICA DE LA POLITICA EDUCATIVA

- 2.1 Un marc teòric per a l'anàlisi de la política educativa.
- 2.2 La lògica constitutiva de les polítiques educatives. Grups d'interès i lògica d'intervenció de l'estat. Evolució del sistema capitalista i necessitats educatives.
- 2.3 L'avaluació sociològica de la política educativa.

3. NORMES LEGALS, REGLES DEL JOC I ACTORS EN EL SISTEMA EDUCATIU

- 3.1 L'evolució dels sistemes educatius i la construcció de les regles del joc: les reformes educatives.
- 3.2 Del sistema als individus i dels individus al sistema.
- 3.3 Legalitat i legitimitat: el reconeixement extern de les normes legals del sistema.

4. L'AVALUACIÓ DE LES POLÍTiques I ELS SISTEMES EDUCATIUS

- 4.1 El perquè i el com de l'avaluació de les polítiques i els sistemes educatius.

- 4.2 Qualitat, racionalitat i avaluació: el concepte de qualitat i la seva mesura
- 4.3 Les Agències d'Avaluació: objectius, mètodes i indicadors
- 4.4 Actors socials i racionalitat en l'avaluació educativa.
- 4.5 Els efectes de l'avaluació: avaluació i governança

5. L'EDUCACIÓ A ESPANYA ABANS DE LA TRANSICIO POLITICA

- 5.1 La construcció del sistema educatiu en el segle XIX. L'evolució de la relació Església-Estat.
- 5.2 L'evolució del sistema educatiu espanyol al segle XX. De l'obscurantisme al model de la segona república. L'educació sota el franquisme.
- 5.3 1970-1977: Modernitzar el sistema educatiu. La Llei General d'Educació i la "contrareforma educativa".

6. DE LA TRANSICIÓ POLITICA FINS A LA LOGSE.

- 6.1 La estructura de cicles educatius i la prolongació de l'ensenyament obligatori
- 6.2 El dret a l'educació i el seu finançament: doble xarxa, reforma fiscal y Pactes de la Moncloa
- 6.3 L'evolució de la escolaritat per nivells: l'expansió educativa i el seu finançament
- 6.4 Descentralització i gestió de l'educació: Constitució, Estatut.
- 6.5 Organismes d'homogeneització i control central: les lleis orgàniques, l'avaluació i l'Alta Inspecció
- 6.6 La reforma universitària
- 6.7 Estat i empresa en la formació professional inicial

7. UN NOU MARC PER ALS SISTEMES EDUCATIUS: GLOBALITZACIÓ I EDUCACIÓ

- 7.1 El capitalisme informacional i les seves conseqüències sobre l'educació i formació.
- 7.2 Globalització econòmica, estat, poder i educació
- 7.3 "Fonamentalisme neo-liberal" i tendències d'evolució internacional dels sistemes educatius.
- 7.4 Mercats globalitzats i globalització de les competències: l'excepció cultural?

8. L'EDUCACIÓ A L'UNIÓ EUROPEA.

- 8.1 Uns problemes similars i un marc polític i institucional asimètric.
- 8.2 La política educativa y formativa en el marc dels tractats de l'UE. De Roma a Maastricht.
- 8.3 L'espai educatiu europeu: orientació econòmica i governança
- 8.4 El procés de Bolonya.

9. DE LA LOGSE A LA LOE, PASSANT PER LES PROPOSTES DEL P.P.

- 9.1 Integració internacional: Europa, OCDE, ...
- 9.2 El dret a l'educació.
- 9.3 L'educació preobligatòria: drets, deures i finançament.
- 9.4 L'ensenyament obligatori: unificat versus diversificat
- 9.5 El nivell educatiu: puja o baixa?
- 9.6 El fracàs escolar
- 9.7 L'ensenyament universitari i la recerca
- 9.8 La formació professional
- 9.9 Centralització –descentralització: responsabilitat i control
- 9.10 Finançament de l'educació i mercantilització dels serveis educatius
- 9.11 Formació inicial i "formació al llarg de tota la vida"

BIBLIOGRAFIA

AA.VV. (2003) Reflexiones sobre política educativa. Monográfico Revista de Educación nº 330.

ANGULO RASCO J.F. (1999). El neoliberalismo y el surgimiento del mercado educativo. en J.F. Angulo (COORD). Escuela Pública y sociedad Neoliberal. Madrid: Miño y Dávila Ed., pp. 17-39

BAUDELOT CH. & ESTABLET. R. (1990). El nivel educativo sube. Madrid. Ed. Morata

CALERO J. & BONAL X. (1999). Política educativa y gasto público en educación. Barcelona. Ediciones Pomares-Corredor.

CARNOY M. (1986). Educación Economía y Estado. Educación y Sociedad nº3 pp 7-52.

CARNOY M. (1999). Globalización y reestructuración de la educación. Revista de Educación nº318 Enero-Abril 1999. pp 145-164.

CARNOY M. & LEVIN H.M. (1985) Schooling and Work in the Democratic State. Stanford-USA. Stanford University Press.

CEDEFOP. (1999). Formación para una sociedad en cambio. Luxembourg. Oficina de Publicaciones Oficiales de las Comunidades Europeas.

COHEN E. & FRANCO R. (2003) Evaluación de proyectos sociales. Siglo XXI.

DALE R. (1986) 'La política educativa en Inglaterra entre 1970 y 1983: Estado, Capital y Sociedad Civil' en M. F. Enguita 'Marxismo y Sociología de la Educación. Madrid: Akal. pp. 41-64

DALE R. (1989) The State and Education Policy. Open University Press: Milton Keynes.

GREEN A. (1997) Education, Globalisation and the Nation State. MacMillan Press Ltd. London.

HALSEY A.H. et alli (1997) Education. Culture, Economy, Society. Oxford University Press Inc. New York.

IRIBARNE A. d' (1994) La politique européenne en éducation-formation professionnelle à l'épreuve du marché du travail et de la construction européenne. Revista Europea Formación Profesional nº 8/9 1996 pp 3-8 (existeix versió en castellà)

IRIBARNE A. d' (1996) Una lectura de los paradigmas del Libro Blanco sobre la educación y la formación: elementos para un debate. Revista Europea Formación Profesional nº 8/9 1996 pp23-33.

LERENA C. (1976) Escuela, ideología y clases sociales en España. Barcelona. Ariel.

MERINO R., PLANAS J. (1996) Els itineraris postobligatoris dels joves i la reforma escolar. Temps d'Educació nº 15 (pp. 177-201), 1r semestre 1996.

OFFE C. (1990). Contradicciones en el Estado del Bienestar. Madrid. Alianza

PLANAS, J. (2003) La escuela y su inserción en las nuevas áreas supranacionales: exigencias y potencialidades de la Unión Europea. In Planas J. Subirats, J.; Riba, C.; Bonal, X. *La escuela y la nueva ordenación del territorio*, p. 13-39. Octaedro, Barcelona (España) -

PLANAS J. et alli (2000) *Marché de la compétence et dynamiques d'ajustement*. Toulouse. LIRHE – Université Toulouse.

POPKEWITZ Th.S. (1994). *Sociología política de las reformas educativas*. Madrid. Morata.

PUELLES M. (1986) *Educación e ideología en la España contemporánea*. Barcelona. Labor.

RAMIREZ F.O., BOLI J. (1999) La construcción política de la escolarización de masas: sus orígenes europeos e institucionalización de masas. En Enguita M.F. (ed) *Sociología de la educación* (pp. 297-314). Ed. Ariel S.A. Barcelona

PROCEDIMENT D'AVUACIÓ

A mes del seguiment dels treballs realitzat a classe l'avaluació es farà sobre la base d'un examen final del quadrimestre i un treball presentant les practiques avaluadores, tan a nivell català, com espanyol com internacional, que es realitzen en un nivell educatiu o en una política educativa. Ambdues parts s'han d'aprovar per a aprovar l'assignatura.